

Píseň: S324 – Šly zrána ke hrobu + **modlitba;** Oddíl
k výkladu: Mk 12, 17-27

Milí,

na posledním setkání jsme se věnovali Ježíšově disputaci s farizeji a herodiány nad otázkou daní *císaři* (nikoli daní *obecně!*). Kromě závažné otázky Ježíšovy doby šlo také o snahu Ježíše „chytit za slovo.“ A tak buď zdiskreditovat v očích Židů, pokud by se Ježíš „přidal“ k okupantskému římskému císaři, a nebo umožnit jeho alespoň uvěznění Římány – pokud by Ježíš *odmítl* platit daně okupantskému císaři.

Avšak Ježíš správně poukazuje na hloubku lidského hříchu. Ten narušuje už naše vnímání priorit. Za velmi důležité považujeme například peníze – a tak otázku placení daní. I kdyby okupační moci.

Boha však peníze v podstatě nezajímají. Proč také? Tak i Ježíš odpovídá: Když má na těch platidlech císař svůj obličej, klidně mu jimi platte. *Ale:* To, na čem je „obličej“ Boží, dávejte Bohu – sebe samé.

Saduceové

Tím začala série disputací s nejvýznamnějšími skupinami Ježíšovými doby. A Ježíš se nejenom *nenechal* zatáhnout do padlých diskusí, které se zcela míjejí s pointou svatých Písem, ale zároveň ukázal, jak banální odpovědi mají pro nás často tak strašně „neřešitelné“ otázky.

Když je přestaneme řešit svým pohledem, a upřednostníme *Boží* perspektivu. Což je právě to, co dělá z člověka svatého.

Nemělo by tedy překvapit, že úplně stejné udělá také ve zbytku těchto disputací. I v celém evangelijním podání. Vždyť stejné dělají také proroci, a většinou také praotcové!

Jako druhou zařadil Marek disputaci se *saduceji*. Už v době sepsání evagelia (cca 70 po Kr.) šlo o skupinu spíše neznámou –

byla menšinou i v Ježíšově době (cca 30 po Kr.). Tak i autor ji uvede: Základní odlišností saduceů bylo, že *nevěřili ve vzkříšení*.

Což nám také prozrazuje, že většina židů Ježíšovy doby ve vzkříšení *věřila*!

Avšak v jinou podobu, než jakou „dokáže“ Ježíš v závěru Velikonoc. Což dokládá i zde opakovaně užitý termín: Anastasis = dosl. „znovuvstání.“ Tedy spíše resuscitace, než co pojmem „vzkříšení“ myslí povelikonoční křesťané.

Což je už starozákonně doložená skutečnost – např. Eliáš vůči synu vdovy ze Sarepty (1Kr 17, 8-24). A stejné činí také Ježíš – vůči Lazarovi a Jairově dceři.

Povelikonoční křesťané však obvykle používají pro vzkříšení řecký termín *egeiró* – zde ve v. 26. Tedy v závěru Ježíšovy odpovědi! Původně znamená „probudit, vstát, postavit, pozvednout.“ Tak už užitými termíny Ježíš *odmítá* termíny, a tak obsahy, saduceů. Ne snad, že resuscitace by nebyla možná – Ježíš sám do tohoto pomíjivého života zesnulé *vrace!* Ale proto, že ta problém smrti neřeší. Jen oddaluje. Jak se snaží problém smrti „vyřešit“ odsunutím také moderní společnosti.

Otázka

Protože saduceové i o *posmrtném* vzkříšení uvažovali „masitě,“ tělesně ve stejném smyslu, jako uvažujeme svá současná těla, logicky na ně aplikovali to, co o nich platí v tomto světě. Také podřízenost Božím řádům. A tak i řádu *levirátnímu*.

Podle něj měla bezdětná vdova právo požadovat zplození potomka od svého švagra. Avšak při čtení Dt 25, 5-9 zjistíme, že ledacos je jinak, než říkají saduceové v dnešním oddílu. I než jsem já shrnul jednou větou:

1) *Nejde* o něco obvyklého. Aplikace levirátního práva vyžaduje velmi specifickou situaci: Oba bratři musejí *bydlet spolu*.

2) Syn zplozený bratrem jejího manžela ponese jméno *toho zemřelého manžela*. V centru pozornosti tedy *není* vdova, ale *zemřelý manžel*!

3) Tento spolubydlící bratr *může odmítnout*! Ponese za to sice přiměřenou hanbu, ale *může odmítnout*. Avšak všimněme si zdůvodnění: *Ne* proto, že by tento „chudák“ odmítl souložit s jinou ženou. *Ne* proto, že by se o ni nechtěl starat. *Ale* proto, že *odmítl zbudovat dům svého bratra*. Přičemž hebr. bejt (= „dům“) znamená v první řadě „rod.“

Podstatou levirátního práva je tedy *zachování rodu zemřelého biologického bratra*! Vůbec nejde o manželství v žádném slova smyslu. A tak o to, komu „patří“ taková vdova.

Tak vidíme, že i otázka saduceů vyplývá nejprve z *mylného porozumění*. A to v první řadě *Božímu slovu*.

Odpověď

O to snazší je Ježíšova odpověď. Stejně jako předchozím farizeům a herodiánům i saduceům řekne: Jste úplně mimo. Co považujete za obrovský problém – až *neřešitelný* (a *proto* jako důkaz *neexistence* vzkříšení!) – je naprosto jinak.

Tak odhalujeme základní problém dialogů: Zdaleka nebývá hlavním problémem *odpověď*. Mnohem větším problémem je znovu a znovu *otázka*. Totiž: Správně se zeptat. Zeptat se na to, na co se chceme ptát. Ptát se na *smysluplnou* otázku. Ne na nesmysly.

A i Ježíš ukazuje, že na nesmyslné otázky je zcela na místě neodpovídat (2Tim 2, 16). A protože tito tazatelé očividně neznali ani prameny svého poznání, tak právě to jim Ježíš vytkne na prvním místě: *Neznáte svatá Písma*! A tak ani moc Boží...

Opět jak aktuální problém! Tolik žvanilů do různých náboženství, zejm. křesťanství, ani *nezná svatá Písma*!

Avšak nebyl by to vtělený Bůh, kdyby na tom měl dosti. Ke svému soudu nabízí vždy znovu také milost: Když lidé vstanou z mrtvých, tak se přece nežení ani nevžívají!

Důsledky

Zdá se být samozřejmé, logické a... banální. Opak je však pravdou. Tato Ježíšova slova výrazně oslabují právě *náboženský* důraz na manželství. Tím silněji pak synoptici (Lk 20, 34). Právě

náboženská hnutí ale obvykle do manželství strašně nutí. Asi proto, že ani v náboženských skupinách se do nich moc nikomu nechce – proč asi?

Avšak Ježíš jasně říká, že manželství je instituce *výhradně pomíjivá*. Pro tento svět. Pro fungování v tomto „slzavém údolí.“ Což je opět vlastně banální informace – vždyť zní při *každém* sňatku: „Dokud vás smrt nerozdělí!“

To tedy neznamená, že manželství je nějak špatně, špatné, nemá být apod. Ale také nejde o nic, co by mělo přímý vztah ke vzkříšení, spáse nebo věčnému životu! Což by opět mělo být zřejmé – jinak by lidé bez rodiny měli smůlu...

Navíc i z křesťanského hlediska. Už apoštol Pavel hovoří *opačně* k tradičně křesťanskému postoji: Za vyšší cestu je považována cesta *bez rodiny* (1Kor 7, 1-16). A to v první řadě pro muže (jak současné!) – ale také např. pro vdovy. Ale i Pavel připouští, že lepší je manželství než zhýřilá promiskuita. Což už současným mladým nedochází. A ani církve to nedovedou pořádně vysvětlit. Protože *neznáme Písma*.

Manželství tak *nemáme* přeceňovat tak, jak to právě křesťanské církve dělají – k obrovské škodě mnohých mužů i žen. Protože *proti* Ježíšovým slovům.

Ale nesmíme ho ani *podceňovat*, jak to právě pohané dělají – k obrovské škodě mnohých mužů i žen. Protože i to by bylo *proti* Ježíšovým slovům.

Ohnivý keř

Tak je až překvapivé, že Ježíš raději argumentuje anděly a Mojžíšovým ohnivým keřem. Obojí se zdá nesouviset s tématem, a naopak *komplikovat* Ježíšovu odpověď.

Ale pochopme: Ježíš užívá *svým současníkům* srozumitelné obrazy a vyjádření. Jako to děláme všichni. Andělé reprezentují blízkost Boží. A tak *nepotřebnost* Tóry a Zákona. Tak i manželství. Protože podstatou života je obecenství s Bohem – pro anděly *již* *vždy* jsoucí.

A ohnivý keř je velmi známý oddíl Tóry. Ve kterém navíc zní, ačkoli trochu oklikou, důraz na Boží vztah s *živými*. Navíc s živými, kteří po smrti „byli připojeni ke svým otcům.“ Tedy u kterých už takřka explicitně *zní pokračování života po smrti*.

Protože pokračování, nebo dokonce *obnovení*, nejzásadnějších vztahů pro lidský život: S našimi předky. A tak, řadou předků, až se svým Stvořitelem.

A právě tak se Bůh představuje stále znovu. Jako Bůh *vztahový* – a vztahy s mrtvými „mít“ nelze. Ačkoli by nás také mělo trknout, že starozákonní Josef je z tohoto Božího sebepředstavení *vždy* vypuštěn...

Pro jistotu však i Ježíš shrnuje a dodává: Vždyť Hospodin *není* Bohem mrtvých, ale živých!

Závěr

Opět se zdá být banálním tvrzením. Jenže pochopme: Ve smrt věříme všichni. Součástí každého *jiného* náboženství byla také božstva *smrti* (např. Hádés...). A i dnes se mnozí lidé zdají upřednostňovat *nicotu* po smrti než Boha a život. Protože ten vyžaduje také Boží soud. Kdežto nicota se zdá být *vyvíňující*. A tak vše relativizující. A tak i dobro a zlo. Tak i vnímání základních lidských vztahů – rodičů a dětí i mezi manžely.

Avšak i to i dnes jen do chvíle, kdy nedojde na pořádný rozhovor. Dotažený do důsledků. Pak takřka každý dojde k závěru, že živý Bůh života i věčného je lepší než jakákoli jiná možnost. A to nesrovnatelně.

Jen to má zároveň důsledky pro *všechno* už v tomto pomíjivém světě a životě. Včetně daní, manželství i Božích zákonů. I ty jsou najednou zásadně jiné, než je „normální“ nebo „přirozené.“

Jako tomu je i se vzkříšením do věčného života.

Píseň: S312 – Stárne láska + modlitba Páně
Rozhovor